

Patiënteninformatie

Radiotherapie bij endeldarmkanker

Uw behandelwijzer

Inhoud

- 1 Persoonlijke gegevens**
Bestralingsschema
- 2 Endeldarmkanker en radiotherapie**
Uitwendige bestraling
Waarom bestraling?
Bestralen voor een operatie
Met wie heeft u te maken?
- 3 Voor de behandeling van start gaat**
Consult met uw radiotherapeut
Receptiebalie radiotherapie
Volle blaas
Dieet
Gesprek met de medewerker voorlichting
CT-scan
Eerste bestralingsafspraak
Bestralingstijden
Op tijd komen
- 4 Uw behandeling in de praktijk**
Aanmelden
Afsprakensticker
De bestraling
Controles
Na afloop van de bestraling
Uw huisarts
Hoe heeft u uw behandeling ervaren?
- 5 Bijwerkingen**
Korte bestralingsserie
Langere bestralingsserie
 - Huidklachten
 - Diarree, buikkrampen, misselijkheid
 - Incontinentie
 - Vermoeidheid
 - Haaruitval
 - Stoma
 - Na de acute faseOp de lange termijn
- 6 Begeleiding**
Dienst Begeleiding & Ondersteuning
Polikliniek Seksualiteit en Kanker
Thuiszorg
Glazen Zaal
- 7 Waar kan u meer informatie krijgen**
Voorlichtingscentrum NKI-AVL
Voorlichtingscentrum KWF Kankerbestrijding
Internet
- 8 Vrijwilligers en donaties**
- 9 Naar het NKI-AVL**
Adresgegevens
Taxivervoer en vervoerskostenregeling
Openbaar vervoer
Parkeren
Gast-Huis
- 10 Telefoonnummers**
- 11 De belangrijkste punten samengevat**

Uw naam:

Uw bestralingsschema ziet er als volgt uit:

Totaal aantal bestralingen:

Aantal dagen per week:

Aantal weken:

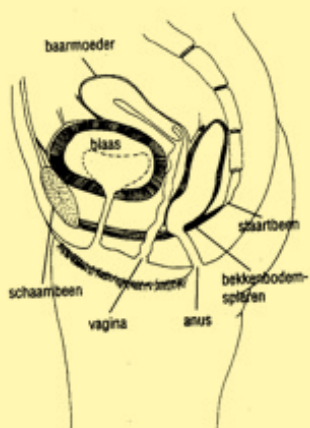
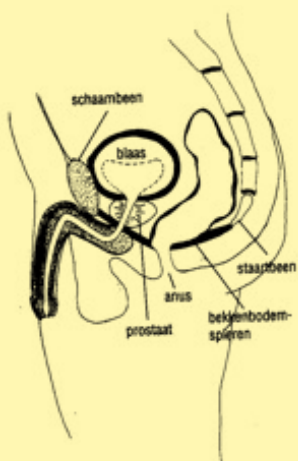
Uw radiotherapeut:

Bereikbaar via telefoonnummer:

Uw bestralingstoestel:

Bereikbaar via telefoonnummer:

020 512 2102

Endeldarmkanker en radiotherapie

Endeldarmkanker kan op verschillende manieren behandeld worden. Behandelingen kunnen ook gecombineerd aangeboden worden. Er kan gekozen worden voor een korte- of een langere bestralingsserie, al of niet in combinatie met chemotherapie. Na deze bestraling kan een chirurgische ingreep volgen.

Uitwendige bestraling

Bij uitwendige bestraling wordt gebruik gemaakt van hoogenergetische röntgenstraling die opgewekt wordt in een lineaire versneller. Hiermee is het mogelijk heel gerichte stralingsbundels te geven. Met behulp van een CT-scan wordt door de radiotherapeut het bestralingsgebied bepaald. Er kan vanuit elke gewenste hoek bestraald worden om de gezonde organen te sparen maar wel de tumor effectief te behandelen.

In de kop van het bestralingstoestel zitten afdekkingslamellen, waardoor delen van gezonde organen extra afgeschermd kunnen worden teneinde de bijwerkingen beperkt te houden.

Van de bestraling voelt u niets. De eigenlijke bestralingstijd per dag duurt slechts enkele minuten. De meeste tijd op het bestralingstoestel is men kwijt aan het instellen van de bestralingsvelden.

bestralingstoestel

Waarom bestraling?

Bij u is een kwaadaardige tumor in de endeldarm geconstateerd. Uw artsen hebben met moderne onderzoeken een inschatting gemaakt van de uitbreiding van de tumor en op basis hiervan een behandelplan aan u voorgelegd. Met bestraling is het de bedoeling de tumor met zijn eventuele plaatselijke uitbreiding te beschadigen door elke dag een beetje van die röntgenstraling toe te dienen. Door gebruik te maken van moderne meervelden technieken kunnen de omringende gezonde weefsels en organen maximaal gespaard blijven, waardoor de bijwerkingen beperkt blijven.

Bestralen vóór een operatie

Korte bestralingsserie

Indien verwacht wordt dat de tumor operatief in zijn geheel is te verwijderen, wordt u voorafgaand aan de operatie vijf keer bestraald. De kans dat de endeldarmkanker terug komt in het geopereerde gebied wordt zo beduidend kleiner. Ongeveer een week na de bestraling zal u worden geopereerd in het verwijzende ziekenhuis.

Langere bestralingsserie

Indien verwacht wordt dat de tumor operatief niet in zijn geheel is te verwijderen, wordt gekozen voor een langere bestralingsserie. Deze serie bestaat uit 25 bestralingen, die elke werkdag gegeven worden. Totaal zal u vijf weken bestraald worden. De bestralingen kunnen ook gecombineerd worden met chemotherapie in tabletvorm. U zult dan een apart gesprek krijgen met een maag-darm-leverarts over de toediening van de chemotherapie. De operatie volgt zes tot acht weken na het beëindigen van de bestraling.

Met wie heeft u te maken?

Het Antoni van Leeuwenhoekziekenhuis is een ziekenhuis dat zich specialiseert in de behandeling van kanker. In het Nederlands Kanker Instituut wordt veel onderzoek naar kanker gedaan. Op de afdeling radiotherapie werken radiotherapeuten. Dit zijn oncologisch specialisten die patiënten behandelen met straling. De radiotherapeuten kunnen een bepaald aandachtsgebied hebben. De bestraling wordt uitgevoerd door radiotherapeutisch laboranten. In het ziekenhuis worden ook radiotherapeuten en radiotherapeutisch laboranten opgeleid. Zij staan altijd onder supervisie van gediplomeerde dienstverleners. Tevens werken er op onze afdeling Physician Assistants: PA's. Dit zijn speciaal opgeleide medische professionals die gedelegeerde taken van de radiotherapeuten over kunnen nemen.

Voor de behandeling van start gaat

Wij adviseren om bij alle consulten en gesprekken iemand mee te nemen. Zo kunt u later met elkaar nog napraten over wat er is verteld. Mist u informatie of is iets niet helemaal duidelijk, aarzel dan niet uw vragen te stellen.

Consult met uw radiotherapeut

Er is voor u een afspraak gemaakt met een radiotherapeut. Hij/zij heeft al uw medische gegevens, die de verwijzende specialist heeft vastgesteld. Ondanks deze informatie zal uw radiotherapeut u toch opnieuw vragen stellen over uw ziekte. Meestal zal hij/zij ook een gericht lichamelijk onderzoek doen om een indruk te krijgen van uw lichamelijke gesteldheid. Indien nodig worden nog aanvullende onderzoeken aangevraagd. In het gesprek wordt u verteld hoe uw

behandeling er uit zal gaan zien en hoeveel keer u naar verwachting bestraald gaat worden. Ook zal het doel van de behandeling uitgelegd worden, en wat de eventuele bijwerkingen zullen zijn. Indien u samen met uw arts besloten heeft om over te gaan tot een behandeling, zal er afspraak worden gemaakt voor de voorbereiding op de bestraling. Voor eventuele onderzoeken of behandelingen in studieverband, zal schriftelijk uw toestemming worden gevraagd.

Receptiebalie radiotherapie

Als u een afspraak heeft voor de voorbereiding op de bestraling, meldt u zich dan bij de receptiebalie van de radiotherapie (let op: NIET de radiologie!). Hier ontvangt u een groene kaart met een streepjescode. Met deze kaart meldt u zich altijd aan; bij een bestralingsafspraken maar ook voor alle andere afspraken. U meldt zich aan door de kaart met de streepjescode onder de streepjescode-scanner te houden. Deze staat aan een paal vóór onze glazen schuifdeuren. Op het scherm kunt u dan aflezen welke afspraken u die dag heeft. U hoeft zich slechts één keer op een dag aan te melden.

aanmelden met streepjescode

Volle blaas

Zowel tijdens het maken van de CT-scan als voor alle bestralingen is het nodig om een volle blaas te hebben. Hierdoor wordt de dunne darm zoveel mogelijk uit het bestralingsveld geduwd.

Een volle blaas bereikt u door een uur voor de CT-scan of de bestralingen volledig uit te plassen en 350 ml water in een keer te drinken.

Dieet

Het is voor de bestraling van de endeldarm niet noodzakelijk een speciaal dieet te volgen. Wij raden u aan geen scherpe of sterk gekruide maaltijden te gebruiken. Ook groenten die veel gasvorming geven (bonen, kool, uien) worden vaak minder goed verdragen. Meer informatie vindt u in de folder van het KWF 'Voeding bij kanker' onder het kopje 'diarree'. U kunt de folder halen in het voorlichtingscentrum van het NKI-AVL. Heeft u behoefte aan een afspraak bij de diëtist, dan kunt u contact opnemen tijdens het telefonisch spreekuur, dagelijks van 12.00 tot 13.00 uur. U kunt het ook kenbaar maken aan uw radiotherapeut, maar ook op het toestel bij de radiotherapeutisch laboranten.

Gesprek met medewerker voorlichting

Om u zo goed mogelijk op de bestraling voor te bereiden, krijgt u voorafgaand aan de behandeling ook een gesprek met een medewerker voorlichting. Tijdens dit gesprek komen vooral praktische zaken aan bod, zoals het afsprakensysteem, hoe de voorbereiding op de bestraling zal verlopen en hoe het bestralen zelf in zijn werking gaat.

CT-scan

De CT-scanner is een toestel dat driedimensionale foto's maakt met röntgenstraling. Deze CT-scan is nodig om heel nauwkeurig het te bestralen gebied te kunnen bepalen. Aan de hand van de verkregen CT-scan wordt het bestralingsplan gemaakt. Tijdens het maken van de CT-scan ligt u in rugligging op een tafel. Uit de muur in de ruimte van de CT-scanner komen laserlijnen die zich projecteren op het lichaam. Om deze lijnen te markeren worden enkele tatoeagepuntjes gezet.

In de bestralingsruimte komen óók deze laserlijnen uit de muur. Zo kunnen de radiotherapeutisch laboranten u door middel van deze lijnen en puntjes precies in dezelfde houding neerleggen als bij de CT-scan. Dit is nodig voor de nauwkeurigheid van de bestraling.

Het maken van deze CT-scan en het markeren duurt ongeveer een half uur.

Eerste bestralingsafpraak

Bij een korte bestralingsserie heeft u uw afspraken al gekregen.

Als u langer wordt bestraald, krijgt u bericht thuis wanneer voor u de bestralingen gaan beginnen en op welk toestel. Wij streven om u met maximaal tien kalenderdagen te laten beginnen. U kunt hierover ook altijd bellen met de receptiebalie op telefoonnummer 020 512 2102.

Bestralingstijden

Bij het inplannen van uw afspraken hebben wij met veel voorschriften en andere

afspraken rekening te houden. Hierdoor kunnen de tijden van de bestraling per dag verschillen. Helaas kunnen wij geen rekening houden met verkeersomstandigheden. Mochten er bijzondere omstandigheden zijn, dan kunt u voor vragen hieromtrent terecht bij Service en Ondersteuning. Deze is te vinden in het kantoortje achter de receptie; de deur staat daar altijd open. Via de telefoon zijn ze te bereiken via 020 512 2660.

Op tijd komen

Vanzelfsprekend doet u uw best om op tijd op uw bestralingsafpraak te zijn. Wilt u met de gewone filedrukte rekening houden? Mocht er onderweg geheel onverwacht groot oponthoud zijn, dan kunt u bellen met het algemene nummer 020 512 2102. Zij geven dan aan het toestel door dat u verlaat bent. Maakt u zich vooral niet ongerust, u wordt altijd bestraald!

Voor uw behandeling zult u met veel verschillende afdelingen te maken krijgen. In het NKI-AVL bestaat er een goede samenwerking tussen de afdelingen. Hierdoor zullen uw afspraken zoveel mogelijk op elkaar aansluiten.

Aanmelden

Bij uw eerste bezoek aan de afdeling radiotherapie heeft u een groene kaart met streepjescode gekregen. Als u voor uw eerste bestraling komt, houdt u deze kaart onder de streepjescode-scanner. Deze hangt aan de paal voor de afdeling radiotherapie. Op het scherm verschijnen dan uw afspraken. Als het een bestralingsafspraak betreft, ziet u op het scherm het nummer van het bestralingstoestel waar u verwacht wordt verschijnen. Voor de bestralingen neemt u plaats in de wachtruimte van het desbetreffende bestralingstoestel.

Afsprakensticker

Bij de receptie krijgt u uw afspraken mee op een sticker voor de rest van de week. Elke donderdag liggen bij de receptiebalie uw nieuwe afspraken klaar voor de week erop. Er is regelmatig ook een controleafspraak met uw radiotherapeut gepland. Deze afspraak wordt voor u gemaakt en staat ook op uw afsprakensticker vermeld. Mochten er afspraken bij diëtist of voor het prikken van bloed nodig zijn, dan staan deze ook op uw afsprakensticker.

De bestraling

Een radiotherapeutisch laborant zal u ophalen uit de wachtruimte en naar de kleedkamer brengen. Hier kunt u zich omkleden. Neemt u een handdoek mee om even om te slaan? U

kunt uw afsprakenkaart en streepjescodekaart aan de radiotherapeutisch laborant geven.

De radiotherapeutisch laborant loopt met u mee naar de bestralingsruimte, waar u op de tafel weer in dezelfde houding als bij het maken van de CT-scan gaat liggen. In de bestralingsruimte komen ook laserlijnen uit de muur, die op uw lichaam schijnen. Zo kunt u precies neergelegd worden als bij het maken van de CT-scan. Regelmatig wordt deze instelling met behulp van röntgenfoto's gecontroleerd. Als u helemaal goed ligt, gaan de radiotherapeutisch laboranten naar de bedieningsruimte waar ze op de monitoren uw bestraling kunnen volgen. In de bestralingsruimte hangt een camera en een microfoon, zodat ze u kunnen zien en horen. Het is belangrijk dat u tijdens de bestraling stil ligt. In overleg met de radiotherapeutisch laboranten mag een begeleider met u mee in de bestralingsruimte bij de voorbereiding op de bestraling.

Het bestralingstoestel zal vervolgens om u heen gaan draaien om u te bestralen, zoals in het bestralingsplan is vastgelegd. Dit kan meerdere keren herhaald worden, afhankelijk van het bestralingsplan dat voor u is gemaakt. Tijdens het bestralen hoort u een zoemend geluid. De tijd dat u bestraald wordt is erg kort, slechts enkele minuten. Met al het passen meetwerk zult u alles bij elkaar ongeveer vijftien minuten in de bestralingsruimte zijn.

Contrôles

U wordt tijdens uw behandeling regelmatig gecontroleerd door uw radiotherapeut. Voor de afspraak met uw radiotherapeut meldt u zich aan de balie van de doktersassistenten op de afdeling radiotherapie. Uw radiotherapeut controleert hoe het met u gaat. U krijgt advies hoe u het beste met de bijwerkingen om kunt gaan. Hij/zij is er ook om al uw vragen te beantwoorden. Heeft u een nieuw recept nodig, dan kan dat voorgeschreven worden. Neemt u dan wel het oude doosje of flesje mee?

Mochten er afspraken voor de diëtist of voor het prikken van bloed voor u zijn gemaakt, dan meldt u zich hiervoor óók bij de balie van de doktersassistenten.

Na afloop van de bestraling

Aan het eind van de bestralingsserie zal de operatie plaatsvinden. Twee tot drie maanden na de operatie zal uw radiotherapeut u uitnodigen voor een controlebezoek. U wordt ook gecontroleerd door uw chirurg of internist-oncoloog.

Uw huisarts

De huisarts wordt aan het begin van uw behandeling op de hoogte gebracht. U kunt uw huisarts altijd bellen om te overleggen, maar ook als u plotseling klachten krijgt. Als u klachten krijgt die direct zorg behoeven, dan kunt u buiten reguliere tijden om altijd het Antoni van Leeuwenhoekziekenhuis bellen en vragen naar de dienstdoende arts.

Hoe heeft u uw behandeling ervaren?

Een speerpunt van de afdeling radiotherapie is om de behandeling en de zorg rondom de patiënt zo goed mogelijk te laten verlopen. Door middel van een enquête willen we graag door u geïnformeerd worden over onze zorg. Dit formulier krijgt u na afloop van de behandeling aangereikt. Het is voor onze organisatie belangrijk om te horen hoe u uw behandeling en de zorg rondom heeft ervaren.

Bent u niet tevreden over het verloop van de behandeling, dan kunt u tijdens de behandeling contact opnemen met het paramedisch hoofd van de afdeling radiotherapie. Hiervoor belt u met 020 512 2178.

Meer informatie over een klachtenprocedure leest u in onze folder 'Als u niet tevreden bent'. Deze folder is te verkrijgen in ons voorlichtingscentrum en is ook onder deze noemer te vinden op onze website www.nki.nl.

Ondanks de moderne bestralingstechnieken, waarbij onringende gezonde weefsels maximaal gespaard blijven, kan de behandeling toch zwaar uitvallen. Dit is afhankelijk van de grootte van het bestralingsgebied en de totale bestralingsdosis. Bij de combinatiebehandeling van bestraling met chemotherapie zullen er meer bijwerkingen optreden.

Uw radiotherapeut zal u hierover zo volledig mogelijk informeren.

Korte bestralingsserie

Hierbij zal u weinig bijwerkingen ervaren. Het kan zijn dat u wat buikkramp ervaart. Tevens kan ten gevolge van deze korte bestraling de wondgenezing na de operatie wat vertraagd zijn. Laat u hierover door uw radiotherapeut of chirurg goed inlichten.

Langere bestralingsserie Huidklachten

Het is mogelijk dat de huid rond de kringspier geïrriteerd raakt. Dit kan een aantal weken aanhouden. Hiervoor is een speciale crème of zalf beschikbaar die uw radiotherapeut of de doktersassistente u kan voorschrijven. U kunt gedurende de behandelperiode gewoon douchen, maar het wordt afgeraden op het behandelgebied zeep te gebruiken.

Diarree, buikkramp, misselijkheid

Veel patiënten hebben voor aanvang van de bestraling al enige diarree. Het is mogelijk dat deze klachten erger worden. Gedurende de bestraling kan uw radiotherapeut u hiervoor eventueel medicijnen voorschrijven. Soms wordt voorafgaand aan de bestraling een stoma aangelegd. Mocht dat voor u het geval

zijn, dan zal uw radiotherapeut dat uiteraard met u bespreken.

Incontinentie

Het kan zijn dat u als gevolg van de bestraling ervaart dat u vaker naar het toilet moet. Soms gaat dit met enige incontinentie gepaard. In het algemeen verbeteren deze klachten na afloop van de bestraling. Het is echter ook bekend dat mensen na de operatie problemen met de ontlasting kunnen ervaren, waarbij soms incontinentie optreedt. Door de bestraling kunnen deze klachten wat heviger zijn.

Vermoeidheid

Het is mogelijk dat u zich vermoeider voelt dan normaal. Dit heeft niet alleen te maken met de behandeling maar ook met de verwerking van de diagnose. Het regelmatig reizen naar het ziekenhuis kan eveneens een extra belasting zijn. De mate van vermoeidheid hangt ook af van uw behandeling, situatie en conditie. Het is gebleken dat de vermoeidheid minder lang aanhoudt als u, indien mogelijk, regelmatig in beweging blijft. U voelt zelf het beste wat u wel of niet kunt doen.

Haaruitval

U kunt alleen haaruitval krijgen als uw haar binnen het bestralingsgebied valt. Afhankelijk van de hoeveelheid straling die u krijgt is het tijdelijk of blijvend. Als dit een bijwerking is die op u van toepassing is, zal de radiotherapeut dat met u bespreken.

Seksuele stoornissen

Mannen kunnen na afloop van de behandeling erectieproblemen ervaren. Voor de behandeling hiervan u worden doorverwezen naar een uroloog. Ook kan het zijn dat de vochtproductie tijdens het orgasme vermindert, waardoor een zogenaamd droog orgasme optreedt.

Vrouwen kunnen als gevolg van de bestraling droogte van de schede ervaren. De schede kan door het optreden van littekenweefsel wat nauwer worden. Uw radiotherapeut zal met u bespreken wat u hieraan kunt doen.

Stoma

APR (abdomino-perianale resectie)

Het kan zijn dat als gevolg van de bestraling en het operatief verwijderen van de tumor geconstateerd wordt dat de kringspier verwijderd moet worden. U krijgt dan een **definitief** stoma aangemeten. De behandelend chirurg bepaalt of deze ingreep moet plaatsvinden.

LAR (low anterior resection)

Het kan zijn dat na de bestraling en het operatief verwijderen van de tumor geconstateerd wordt dat het voor het herstel van de darmfunctie noodzakelijk is een **tijdelijk** stoma aan te meten. De behandelend chirurg bepaalt de duur hiervan.

Na de acute fase

Na de bestralingsperiode zullen de acute bijwerkingen van huidklachten, diarree en buikkrampen weer verdwijnen. U kunt nog wel een iets veranderd ontlastingspatroon houden en soms het eten (vet of erg pittig voedsel) wat minder goed verdragen dan voor de behandeling.

Op de lange termijn

Bestraling zou op zeer lange termijn een nieuwe tumor kunnen veroorzaken. Het risico hierop is erg klein. Er wordt hier veel onderzoek naar gedaan. Uw radiotherapeut kan u hierover verder informeren.

Het krijgen van endeldarmkanker en het ondergaan van een behandeling zijn ingrijpende gebeurtenissen. Uw radiotherapeut kan u helpen met psychosociale ondersteuning.

De Dienst Begeleiding en Ondersteuning van het NKI-AVL biedt aanvullende psychosociale ondersteuning aan patiënten en hun naasten.

U kunt bij deze afdeling terecht met diverse vragen en problemen.

Dienst Begeleiding en Ondersteuning

Binnen de Dienst Begeleiding en Ondersteuning, DBO, werkt een scala aan hulpverleners zoals maatschappelijk werkers, geestelijk verzorgers en creatief therapeuten. Zij hebben veel ervaring met het omgaan met kanker. Zij kunnen u helpen u bij het zoeken naar antwoorden op uw vragen, geven inzicht en handvatten voor het omgaan met de ziekte, de behandeling en de beperkingen die dat met zich mee kan brengen. Dit geldt ook voor de herstelperiode na de behandeling. Tevens kunnen zij bemiddelen en adviseren bij verwijzing naar andere instanties buiten het ziekenhuis en bieden zij materiële hulpverlening gerelateerd aan de ziekte of behandeling. Het telefoonnummer van de DBO is 020 512 2650.

Polikliniek Seksualiteit en Kanker

De medewerkers van de Polikliniek Seksualiteit en Kanker hebben ervaring in het bespreken van problemen op het gebied van intimiteit en seksualiteit.

Voor het maken van een afspraak kunt u

contact opnemen met het secretariaat DBO via telefoonnummer 020 512 2650.

Thuiszorg

Voor vragen over thuiszorg kunt u terecht bij het voorlichtingscentrum, in de hal van het ziekenhuis. U kunt zich hiervoor uiteraard ook tot uw huisarts wenden.

Glazen Zaal

De Glazen Zaal is een ruimte voor creativiteit en bevindt zich op de eerste etage. Het is een rustige, gastvrije ruimte ter ontspanning en inspiratie. Regelmatig vinden hier allerlei activiteiten plaats, waaronder concerten en workshops. Aankondigingen hiervan vindt u in de Glazen Zaal.

Onze medewerkers kunnen u laten kennismaken met verschillende creatieve technieken en materialen. Creativiteit kan een belangrijke manier zijn om uw indrukken en ervaringen te verwerken.

Wilt u muziek luisteren of een spelletje doen, dan bent u hier ook aan het goede adres.

7

Waar kan u meer informatie krijgen

Voor endeldarmpatiënten is er een stichting opgericht: De Stichting Doorgang. Deze stichting behartigt de belangen van mensen met een vorm van kanker aan het spijsverteringstelsel. De stichting is te bereiken via telefoonnummer 088 002 9775 of via de website www.doorgang.nfk.nl

Voorlichtingscentrum NKI-AVL

In het voorlichtingscentrum van het NKI-AVL is aanvullende informatie te verkrijgen over verschillende vormen van kanker en hun behandelingsmogelijkheden. Daarnaast zijn in het centrum folders, boeken, brochures en tijdschriften beschikbaar. De folders en brochures zijn gratis. De boeken en tijdschriften zijn niet uitleenbaar. Verder beantwoorden de medewerkers van het voorlichtingscentrum uw vragen over het NKI-AVL en geven ze informatie over patiëntenverenigingen, psychosociale zorg rond kanker, adressen voor hulpmiddelen (pruiken, protheses) en andere instellingen en organisaties. Het voorlichtingscentrum is open op werkdagen van 09.00 – 12.00 uur en van 13.00 – 16.30 uur. Het telefoonnummer is 020 512 2991.

Voorlichtingscentrum KWF Kankerbestrijding

KWF Kankerbestrijding heeft een voorlichtingscentrum gevestigd aan de Delflandlaan 17 te Amsterdam. In dit voorlichtingscentrum kunt u tijdschriften en boeken inzien en uw vragen aan deskundigen stellen. Het voorlichtingscentrum is op werkdagen geopend van 09.00 – 18.00 uur. U kunt uw vragen ook stellen via de gratis hulp- en informatielijn, 0800 022 6622.

Internet

De meeste patiënten doen hun uiterste best om zoveel mogelijk informatie over hun ziekte te vergaren. Op het internet is hierover erg veel te vinden. Omdat niet alle informatie op internet even betrouwbaar is, verwijzen wij u graag naar een aantal gerenommeerde sites:

www.nki.nl
www.kwfkankerbestrijding.nl
www.doorgang.nfk.nl
www.diagnose-kanker.nl
www.kankerpatient.nl
www.herstelenbalans.nl
www.gast-huis.nl

Vrijwilligers

Sinds 1949 is de Stichting Patiëntenzorg actief in het NKI-AVL. Het doel van deze stichting is de sfeer in het ziekenhuis zo prettig mogelijk te maken voor zowel patiënten als verpleegkundigen. De Stichting werkt met vrijwilligers.

Deze vrijwilligers gaan elke werkdag, in de ochtend en middag, rond met een koffiekar om de patiënten te voorzien van koffie of thee. Vragen omtrent de Stichting Patiëntenzorg kunt u richten aan patiëntenzorg@nki.nl

Donaties

Sinds 1913 werkt het NKI-AVL aan het bestrijden van kanker door middel van patiëntenzorg, onderzoek en onderwijs. Naast onderzoek naar het ontstaan van

kanker doet het NKI-AVL veel klinisch onderzoek naar verbetering van bestaande behandelingen en de werking van nieuwe therapieën.

Het NKI-AVL speelt een voortrekkersrol bij nieuwe ontwikkelingen op het gebied van kankerbestrijding.

Voor het wetenschappelijk onderzoek is geld nodig. De Vereniging 'Vrienden van het Nederlands Kanker Instituut' ondersteunt dit onderzoek ook financieel. Iedereen die de behandeling van kankerpatiënten en het wetenschappelijk onderzoek een warm hart toedraagt, kan vriend worden. Vrienden ontvangen het informatieve magazine Antoni thuis.

Vriend worden is eenvoudig: u kunt uw naam en adres telefonisch doorgeven door 020 512 2856 te bellen of te mailen naar vriendworden@nki.nl

9

Naar het NKI-AVL

Het NKI-AVL is zowel per openbaar vervoer als met de eigen auto gemakkelijk te bereiken. Parkeren is niet gratis, maar er geldt een gereduceerd tarief voor patiënten en bezoekers.

Adresgegevens

Het adres van het NKI-AVL is Plesmanlaan 121, 1066 CX in Amsterdam. Het algemene telefoonnummer is 020 512 9111. Meer informatie over de bereikbaarheid kunt u vinden op onze website www.nki.nl. Als u op de website het AVL kiest, en daarna de link 'Direct naar' aanklikt en vervolgens 'route' kiest, dan vindt u daar alle informatie.

Taxivervoer en vervoerskostenregeling

Uw zorgverzekeraar kan u informeren over een vergoeding per kilometer als u zelf naar het NKI-AVL komt, of over de vergoeding als u gebruik wilt maken van een taxi. Krijgt u van uw verzekering een vervoersverklaring, dan kunt u deze laten invullen bij de receptie van de afdeling radiotherapie. Als u met eigen vervoer komt, bewaar dan uw afsprakenkaart. Aan het eind van de bestralingsbehandeling kan u uw afsprakenkaart samen met een vervoersverklaring opsturen naar uw zorgverzekeraar.

In de centrale hal kunt u zelf een taxi bellen of kunt u een taxi laten oproepen via de receptie.

Openbaar vervoer

Het NKI-AVL is zeer goed bereikbaar per openbaar vervoer. Op de Johan Huizingalaan, gelegen naast het NKI-AVL, stoppen tramlijn 2 en bussen 19, 62 en 195.

Komt u met de trein, dan kunt u vanaf de stations Bijlmer, Arena, Zuid of Rai de metrolijn 50 nemen, richting Isolatorweg. Vanuit de treinstations Lelylaan en Sloterdijk neemt u de metrolijn 50 richting Gein. U stapt uit bij de Heemstedestraat. Lopend is het dan nog 10 minuten. U kunt ook op tramlijn 2 stappen richting Nieuw Sloten, en een halte meerijden tot de Johan Huizingalaan.

Vanaf station Lelylaan is het ook mogelijk om direct naar de Johan Huizingalaan te gaan met bus 62.

Voor actuele routes en vertrek- en aankomsttijden verwijzen wij u naar www.9292ov.nl. U kunt ook bellen met 0900 9292.

Parkeren

Het parkeerterrein voor patiënten en bezoekers vindt u vanaf de ingang aan de Plesmanlaan na 500 meter aan de rechterkant en vanaf de ingang aan de Louwesweg na 200 meter aan de linkerkant. Onder het gebouw bevindt zich ook parkeergelegenheid. De ingang van de parkeergarage vindt u naast de hoofdingang. Patiënten en bezoekers betalen een gereduceerd tarief. De eerste 20 minuten zijn gratis, na een uur betaald u 1 Euro en maximaal, voor 6 uur of langer, betaalt u 5 Euro. U rekest af bij de parkeeraartautomaat in de hal van het ziekenhuis.

Gast-Huis

Als de afstand tussen uw woonplaats en het NKI-AVL groot is en u meerdere malen per week voor behandeling komt, kan het handig zijn om korte tijd in de buurt van het ziekenhuis te verblijven. U kunt dan gebruik maken van het Gast-Huis. Het Gast-Huis bevindt zich naast het ziekenhuis, maar is een op zichzelf staande organisatie.

Het Gast-Huis is een modern ingericht logeershuis voor patiënten van het NKI-AVL en hun naasten. Tegen een vergoeding kunt u gebruik van een tweepersoonskamer met badkamer en toilet. In de gemeenschappelijke keuken kunt u zelf uw maaltijden bereiden. Naar behoefte ervaren gasten ook steun aan elkaar of aan de vrijwilligers die er werken. Inmiddels zijn er steeds meer zorgverzekeraars die de kosten van een

logeerhuis in hun polisvoorwaarden opnemen. Informeert u bij uw zorgverzekeraar of u hiervoor in aanmerking komt.

De bestelingsafspraken kunnen in veel gevallen zo geregeld worden dat u op maandag pas later hoeft te komen en op vrijdagochtend weer terug kan naar huis.

Voor het bespreken van een kamer kunt u het beste bellen met het management. Zij zijn telefonisch bereikbaar op maandag t/m vrijdag van 10.00 tot 15.00 uur op telefoonnummer: 020 346 2020.

Het Gast-Huis bestaat mede dankzij de vele vrijwilligers. Zij zijn elke dag aanwezig van 9.30 tot 22.00 uur. Zij helpen u op weg in en om het huis.

Voor meer informatie gaat u naar www.gast-huis.nl.

Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis:	020 512 91 11
Radiotherapie	
Afdeling Radiotherapie, van 8.00 tot 17.00 uur	020 512 2100
Receptiebalie	020 512 2102
Voorlichtingslaborant	020 512 2257
Doktersassistenten	020 512 2113
Service en Ondersteuning, voor uw afspraken	020 512 2160
Paramedisch Hoofd	020 512 2178
Dienst Begeleiding en Ondersteuning	020 512 2650
Polikliniek Seksualiteit en Kanker	020 512 2650
Voorlichtingscentrum:	
op werkdagen van 9.00 tot 12.00 en van 13.00 tot 16.30 uur	020 512 2991
Gast-Huis:	
tussen 9.30 en 22.00 uur	020 346 2020
Voor het bespreken van een kamer tussen 10.00 en 15.00 uur	
KWF Kankerinfolijn:	
Gratis telefoonnummer	0800 022 6622
Openbaar vervoer	0900 9292

Aantekeningen

- Het is raadzaam om zeker bij de geplande gesprekken iemand mee te nemen.
- Wilt u deze behandelwijzer meenemen bij het voorlichtingsgesprek?
- Ongeveer 10 kalenderdagen na het maken van de CT-scan zal u starten met uw bestralingen. Hiervoor ontvang u thuis bericht.
- U meldt zich altijd aan met de groene kaart waarop de streepjescode-sticker is geplakt. Deze houdt u onder de streepjescode-scanner aan de paal links voor de glazen schuifdeuren.
- Op het scherm leest u op welk bestralingstoestel u wordt bestraald.
- Voor de bestralingsafpraak neemt u plaats in de wachtruimte van het bestralingstoestel.
- Wilt u voor de bestralingen een handdoekje meenemen dat u om kunt slaan?
- Elke keer dat u bestraald wordt, dient u een volle blaas te hebben. Dit bereikt u door één uur voor de bestraling uit te plassen en 350 ml water te drinken.
- Voor de contrôleafpraak, afspraken met diëtist of voor het prikken van bloed, meldt u zich bij de balie van de doktersassistenten.
- Als u geen gebruik wilt maken van de contrôleafpraak, wilt u dat dan ook aan de balie van de doktersassistenten melden?
- Vanaf donderdag liggen uw afspraken klaar voor de week erop bij de receptie.
- Bent u bekend met de eventuele bijwerkingen? U kunt dit lezen in hoofdstuk 5. Uw radiotherapeut kan u hier meer over vertellen.
- Aan de radiotherapeutisch laboranten op het toestel kan u vragen of uw begeleider mee mag.
- Wilt u uw kaart met streepjescode en afspraken meenemen de bestralingsruimte in? De radiotherapeutisch laboranten kunnen deze dan controleren.
- Het is belangrijk dat u tijdens de bestralingen stil ligt.
- De tijd dat u in de bestralingsruimte bent is ongeveer vijftien minuten.

Patiënteninformatie

NKI-AVL

Afdeling Radiotherapie

Postbus 90203
1006 BE Amsterdam

Bezoekadres:

Plesmanlaan 121
1066 CX Amsterdam

T 020 512 91 11

I www.nki.nl

Colofon

Behandelwijzer
Radiotherapie bij Endeldarmkanker
van het NKI-AVL

Redactie
M. Belderbos
Afdeling Radiotherapie

Fotografie
Audio Visueel centrum - NKI-AVL

Opmaak en druk
ACI Printing Company, Amsterdam

